

dostavlja prijedlog osumnjičenom, odnosno optuženom i njegovom braniocu.

(4) Trajanje pritvora mora biti svedeno na najkraće nužno vrijeme. Ako se osumnjičeni ili optuženi nalazi u pritvoru, dužnost je svih organa koji učestvuju u krivičnom postupku i organa koji im pružaju pravnu pomoć da postupaju s posebnom hitnošću.

(5) U toku cijelog postupka pritvor će se ukinuti čim prestanu razlozi na osnovu kojih je određen, a pritvoreni će odmah biti pušten na slobodu. Po prijedlogu optuženog ili branioca za ukidanje pritvora koji je zasnovan na novim činjenicama, Sud će održati ročište, odnosno sjednicu vijeća o čemu će obavijestiti stranke i branioca. Nedolazak stranaka i branioca koji su uredno obaviješteni ne sprečava održavanje ročišta, odnosno sjednice vijeća. Protiv rješenja o odbijanju prijedloga za ukidanje pritvora žalba je dozvoljena. Ako prijedlog nije zasnovan na novim činjenicama koje su značajne za ukidanje pritvora, Sud neće donijeti posebno rješenje."

Član 38.

U članu 132. u stavu (1) u tački c) riječ "pet" zamjenjuje se riječju "tri".

U stavu (1) tačka d) mijenja se i glasi:

"d) u vanrednim okolnostima, ako se radi o krivičnom djelu za koje se može izreći kazna zatvora deset godina ili teža kazna a koje je posebno teško s obzirom na način izvršenja ili posljedice krivičnog djela, ako bi puštanje na slobodu rezultiralo stvarnom prijetnjom narušavanja javnog reda."

Član 39.

U članu 134. u stavu (4) iza riječi: "ako je pritvoreno lice ispitano" zarez se briše a dodaju se riječi: "i dokazima na kojima se zasniva rješenje o pritvoru kao".

Stav (5) briše se.

U dosadašnjem stavu (6) koji postaje stav (5) riječ "slučajevima" zamjenjuje se riječju "slučaju" a riječi: "i 5." brišu se.

Član 40.

U članu 136. stav (2) briše se.

Član 41.

U članu 137. st. (4) i (5) brišu se.

Član 42.

U članu 138. u stavu (2) iza riječi "odbijena" dodaju se riječi: "osim iz razloga nenadležnosti Suda".

Stav (3) mijenja se i glasi:

"(3) Poslije izricanja prvostepene presude, pritvor može trajati najduže još devet mjeseci. Ako za to vrijeme ne bude izrečena drugostepena presuda kojom se prvostepena presuda preinačava ili potvrđuje, pritvor će se ukinuti i optuženi pustiti na slobodu. Ako u roku od devet mjeseci bude izrečena drugostepena odluka kojom se prvostepena presuda ukida, pritvor može trajati najduže još jednu godinu od izricanja drugostepene odluke."

Iza stava (4) dodaju se novi st. (5) i (6) koji glase:

"(5) Pritvor se uvijek ukida istekom izrečene kazne.

(6) Optuženi koji se nalazi u pritvoru, a presuda kojom mu je izrečena kazna zatvora je postala pravosnažna, ostat će u pritvoru do upućivanja na izdržavanje kazne a najduže do isteka trajanja izrečene kazne."

Član 43.

Član 139. mijenja se i glasi:

"Član 139.

Lišavanje slobode i zadržavanje

(1) Policijski organ može lice lišiti slobode ako postoje osnovi sumnje da je to lice počinilo krivično djelo i ako postoji bilo koji razlog predviđen u članu 132. ovog zakona, ali je policijski organ dužan da takvo lice bez odgađanja, a najkasnije u roku od 24 sata, sprovede tužiocu. Prilikom dovođenja, policijski organ obavijestit će tužioca o razlozima i o vremenu lišavanja slobode. Upotreba sile prilikom dovođenja dozvoljena je u skladu sa zakonom.

(2) Izuzetno od stava (1) ovog člana, kada se radi o krivičnim djelima terorizma, lice se mora sprovesti tužiocu najkasnije u roku od 72 sata.

(3) Lice lišeno slobode mora biti poučeno u skladu s članom 5. ovog zakona.

(4) Ako lice lišeno slobode ne bude sprovedeno tužiocu u roku iz st. (1) i (2) ovog člana, pustit će se na slobodu.

(5) Tužilac je dužan lice lišeno slobode ispitati bez odgađanja, a najkasnije u roku od 24 sata i u tom roku odlučiti da li će lice lišeno slobode pustiti na slobodu ili će postaviti obrazloženi prijedlog za određivanje pritvora osiguravajući izvođenje lica pred sudiju za prethodni postupak.

(6) Sudija za prethodni postupak će odmah, a najkasnije u roku od 24 sata, donijeti odluku o prijedlogu za određivanje pritvora.

(7) Ako sudija za prethodni postupak ne prihvati prijedlog za određivanje pritvora, donijet će rješenje kojim se prijedlog odbija i lice odmah pušta na slobodu. Tužilac može uložiti žalbu na rješenje sudije za prethodni postupak, ali žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

(8) Protiv rješenja kojim se određuje pritvor pritvoreno lice može podnijeti žalbu koja ne zadržava izvršenje rješenja.

(9) U slučaju iz st. (7) i (8) ovog člana, o žalbi odlučuje vijeće iz člana 24. stav (6) ovog zakona koje je dužno donijeti odluku u roku od 48 sati od prijema žalbe u Sud."

Član 44.

U članu 144. stav (3) mijenja se i glasi:

"(3) Pritvoreni smije održavati povjerljivu prepisku s bilo kojim drugim licem. Izuzetno, ako to zahtijevaju interesi postupka, Sud može donijeti rješenje o

nadzoru takve povjerljive prepiske ili rješenje kojim se zabranjuje takva povjerljiva prepiska. Protiv ovog rješenja dozvoljena je žalba koja ne zadržava izvršenje rješenja. Pritvorenom se ne može zabraniti slanje molbi, pritužbi i žalbi."

Član 45.

Naziv člana 148. mijenja se i glasi: "Podnošenje i ispravljanje podnesaka".

Član 46.

U nazivu člana 155. iza riječi "snimanje" dodaju se riječi: "audio ili".

U st. (1) i (7) riječ "zvučno" zamjenjuje se riječima: "audio ili audiovizuelno".

U st. (4) i (5) riječi "zvučno" i "zvučni" brišu se.

U stavu (6) riječi: "Zvučni snimak čuva se" zamjenjuje se riječima: "Snimak se čuva".

Stav (8) briše se.

U dosadašnjem stavu (9) koji postaje stav (8) riječi: "stava (1) do (8)" zamjenjuju se riječima "stava (1) do (7)".

Član 47.

U članu 165. u stavu (1) zarez i riječi: "je li potrebno dopuniti postupak" brišu se.

Član 48.

U članu 171. u stavu (1) riječ "određivanje" zamjenjuje se riječima: "izricanje krivičnopravne".

Član 49.

U članu 195. u stavu (1) iza riječi: "podnosi se" dodaju se riječi: "tužiocu, odnosno".

Član 50.

Član 197. mijenja se i glasi:

"Član 197.

Obaveze tužioca i Suda u vezi s utvrđivanjem činjenica

(1) Tužilac je dužan prikupiti dokaze o imovinskopravnom zahtjevu vezanom za krivično djelo.

(2) Tužilac, odnosno Sud ispitat će osumnjičenog, odnosno optuženog o činjenicama vezanim za prijedlog ovlaštenog lica."

Član 51.

U članu 198. stav (1) mijenja se i glasi:

"(1) O imovinskopravnom zahtjevu odlučuje Sud. Sud može predložiti oštećenom i optuženom, odnosno braniocu provođenje postupka medijacije putem medijatora u skladu sa zakonom, ako ocijeni da je imovinskopravni zahtjev takav da je svrsishodno da ga uputi na medijaciju. Prijedlog za upućivanje na medijaciju mogu dati i oštećeni i optuženi, odnosno branilac do završetka glavnog pretresa."

Član 52.

U članu 206. rečenica: "Ako se osumnjičeni,

odnosno optuženi nalazi u pritvoru ili u psihijatrijskoj ustanovi, neće se pustiti na slobodu već će Sud donijeti rješenje o njegovom privremenom zadržavanju u trajanju do 30 dana od dana donošenja rješenja." briše se.

Član 53.

U članu 208. u stavu (2) iza riječi "člana," dodaju se riječi: "tužilac, odnosno", a riječi: "nadležnom ministarstvu" zamjenjuju se riječima: "Ministarstvu pravde BiH".

Član 54.

U članu 209. iza riječi: "Kad je zakonom" dodaje se zarez i riječi: "odnosno drugim općim aktom donesenim na osnovu ustava ili zakona", a riječ "provesti" zamjenjuje se riječima: "pokrenuti, odnosno nastaviti".

Član 55.

U članu 216. u stavu (3) riječi: "neće narediti provođenje istrage" zamjenjuju se riječima: "donosi naredbu da se istraga neće provoditi".

Član 56.

U članu 217. dodaje se novi stav (3) koji glasi:

"(3) Ako se osumnjičeni nalazi u pritvoru, naredbu za dovođenje radi ispitivanja izdaje tužilac i o tome obavještava sudiju za prethodni postupak."

Član 57.

U članu 218. stav (4) briše se.

Član 58.

U članu 221. iza riječi "osim" dodaje se riječ "pregleda" i zarez.

Član 59.

Naziv člana 222. mijenja se i glasi: "Pregled, obdukcija i ekshumacija".

U prvoj rečenici iza riječi "izvođenje" dodaju se riječi: "pregleda i".

Član 60.

Član 224. mijenja se i glasi:

"Član 224.

Obustava istrage

(1) Tužilac će naredbom obustaviti istragu ukoliko se ustanovi da:

a) djelo koje je učinio osumnjičeni nije krivično djelo,

b) postoje okolnosti koje isključuju krivičnu odgovornost osumnjičenog osim u slučaju iz člana 206. ovog zakona,

c) nema dovoljno dokaza da je osumnjičeni učinio krivično djelo,

d) je djelo obuhvaćeno amnestijom, pomilovanjem ili zastarom, ili postoje druge smetnje koje isključuju krivično gonjenje.

(2) O obustavi istrage kao i o razlozima za obustavu istrage tužilac će u pismenoj formi

obavijestiti oštećenog koji ima prava predviđena članom 216. ovog zakona kao i osumnjičenog ako je ispitan i lice koje je prijavilo krivično djelo.

(3) Tužilac, u slučajevima iz stava (1) tačke c) ovog člana, može ponovo otvoriti istragu ako se dobiju nove činjenice i okolnosti koje ukazuju da postoje osnovi sumnje da je osumnjičeni učinio krivično djelo."

Član 61.

U članu 225. stav (2) briše se.

Iza dosadašnjeg stava (3) koji postaje stav (2) dodaje se novi stav (3) koji glasi:

"(3) Optužnica se ne može podići ako osumnjičeni nije bio ispitan."

Član 62.

U članu 227. u stavu (1) u tački e) riječ "imena" briše se, a iza riječi "vještaka," dodaju se riječi: "ili pseudonima zaštićenih svjedoka,".

U tački g) riječ "materijal" zamjenjuje se riječju "dokaze".

Član 63.

Član 228. mijenja se i glasi:

"Član 228.

Odlučivanje o optužnici

(1) Odmah po prijemu optužnice sudija za prethodno saslušanje ispitat će da li je Sud nadležan, da li postoje okolnosti iz člana 224. stav (1) tačka d) ovog zakona, te da li je optužnica propisno sastavljena (član 227. ovog zakona). Ukoliko Sud nađe da optužnica nije propisno sastavljena, postupit će u skladu s članom 148. st. (3) i (4) ovog zakona.

(2) Sudija za prethodno saslušanje može potvrditi ili odbiti sve ili pojedine tačke optužnice u roku od osam dana, a u složenim predmetima u roku od 15 dana od dana prijema optužnice. Ukoliko odbije sve ili pojedine tačke optužnice, sudija za prethodno saslušanje donosi rješenje koje se dostavlja tužiocu. Protiv ovog rješenja žalba se podnosi u roku od 24 sata. O žalbi odlučuje vijeće iz člana 24. stav (6) ovog zakona u roku od 72 sata.

(3) Prilikom potvrđivanja optužnice, sudija za prethodno saslušanje proučava svaku tačku optužnice i dokaze koje mu je dostavio tužilac kako bi utvrdio postojanje osnovane sumnje.

(4) Pošto se potvrde pojedine ili sve tačke optužnice, osumnjičeni dobiva status optuženog. Sudija za prethodno saslušanje dostavlja optužnicu optuženom i njegovom braniocu.

(5) Sudija za prethodno saslušanje dostavit će optužnicu optuženom koji je na slobodi bez odgađanja, a ako se nalazi u pritvoru u roku od 24 sata po potvrđivanju optužnice. Sudija za prethodno saslušanje obavijestit će optuženog da u roku od 15 dana od dana dostavljanja optužnice ima pravo na podnošenje prethodnih prigovora, da će ročište o

izjašnjanju o krivici biti zakazano odmah nakon donošenja odluke o prethodnim prigovorima, odnosno po isteku roka za ulaganje prethodnih prigovora, te da može navesti prijedloge dokaza koje namjerava izvesti na glavnom pretresu.

(6) Nakon odbijanja svih ili pojedinih tačaka u optužnici, tužilac može podnijeti novu ili izmijenjenu optužnicu koja će biti zasnovana na novim dokazima. Nova, odnosno izmijenjena optužnica podnosi se na potvrđivanje."

Član 64.

Član 229. mijenja se glasi:

"Član 229.

Izjašnjanje o krivici

(1) Izjavu o krivici optuženi daje sudiji za prethodno saslušanje u prisustvu tužioca i branioca. Prije izjave o priznanju krivice optuženi će biti upoznat o svim mogućim posljedicama priznanja krivice u smislu člana 230. stav (1) ovog zakona. U slučaju da optuženi nema branioca, sudija za prethodno saslušanje provjerit će da li optuženi razumije posljedice izjašnjanja o krivici, kao i da li postoje uslovi za postavljanje branioca u skladu s članom 45. stav (5), odnosno članom 46. ovog zakona. Izjava o krivici i datim upozorenjima unosi se u zapisnik. Ukoliko se optuženi ne izjasni o krivici, sudija za prethodno saslušanje će po službenoj dužnosti unijeti u zapisnik da optuženi poriče krivicu.

(2) Ako se optuženi izjasni da je kriv, sudija za prethodno saslušanje uputit će predmet sudiji, odnosno vijeću radi zakazivanja ročišta na kojem će biti utvrđeno postojanje uslova iz člana 230. ovog zakona.

(3) Ukoliko se optuženi proglasi krivim nakon završetka glavnog pretresa ili promijeni svoju prvobitnu izjavu o poricanju krivice i naknadno prizna krivicu, njegova izjava o poricanju krivice neće biti uzeta u obzir prilikom odmjeravanja sankcije.

(4) Nakon unošenja izjave o poricanju krivice u zapisnik, sudija za prethodno saslušanje prosljediti će predmet sudiji, odnosno vijeću kojem je predmet dodijeljen s ciljem zakazivanja glavnog pretresa, a dokaze koji potkrepljuju navode optužnice vraća tužiocu. Glavni pretres bit će zakazan u roku od 30 dana od dana izjašnjanja o krivici. Ovaj rok može se izuzetno produžiti za još 30 dana."

Član 65.

Član 230. mijenja se i glasi:

"Član 230.

Razmatranje izjave o priznanju krivice

(1) Prilikom razmatranja izjave o priznanju krivice, Sud provjerava:

a) da li je do izjave o priznanju krivice došlo dobrovoljno, svjesno i s razumijevanjem,

b) da li je optuženi upozoren i razumio da se izjavom o priznanju krivice odriče prava na suđenje,

c) da li postoji dovoljno dokaza o krivici optuženog,

d) da li je optuženi upoznat i razumio moguće posljedice vezane za imovinskopravni zahtjev, i oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom,

e) da li je optuženi upoznat s odlukom o naknadi troškova krivičnog postupka i s pravom da bude oslobođen naknade u slučaju iz člana 188. stav (4) ovog zakona.

(2) Ako Sud prihvati izjavu o priznanju krivice, izjava optuženog unijet će se u zapisnik i nastaviti s pretresom za izricanje krivičnopravne sankcije.

(3) Ako Sud odbaci izjavu o priznanju krivice, to će saopćiti strankama i braniocu i konstatirati u zapisnik. Izjava o priznanju krivice ne može se koristiti kao dokaz u daljnjem toku krivičnog postupka."

Član 66.

Član 231. mijenja se i glasi:

"Član 231.

Pregovaranje o krivici

(1) Osumnjičeni, odnosno optuženi i njegov branilac mogu do završetka glavnog pretresa, odnosno pretresa pred apelacionim vijećem pregovarati s tužiocem o uslovima priznavanja krivice za djelo za koje se osumnjičeni, odnosno optuženi tereti.

(2) Sporazum o priznanju krivice ne može se zaključiti ako se optuženi na ročištu za izjašnjavanje o krivici izjasnio da je kriv.

(3) Prilikom pregovaranja sa osumnjičenim, odnosno optuženim i braniocem o priznanju krivice u skladu sa stavom (1) ovog člana, tužilac može predložiti izricanje kazne ispod zakonom određenog minimuma kazne zatvora za to krivično djelo, odnosno blažu sankciju za osumnjičenog, odnosno optuženog u skladu s krivičnim zakonom.

(4) Sporazum o priznanju krivice sačinjava se u pisanoj formi i uz optužnicu se dostavlja sudiji za prethodno saslušanje, sudiji odnosno vijeću. Nakon potvrđivanja optužnice sporazum o priznanju krivice razmatra i izriče krivičnopravnu sankciju predviđenu sporazumom sudija za prethodno saslušanje sve do dostavljanja predmeta sudiji, odnosno vijeću radi zakazivanja glavnog pretresa. Nakon dostavljanja predmeta radi zakazivanja glavnog pretresa o sporazumu odlučuje sudija, odnosno vijeće.

(5) Sudija za prethodno saslušanje, sudija odnosno vijeće sporazum mogu prihvatiti ili odbaciti.

(6) Prilikom razmatranja sporazuma o priznanju krivice, Sud provjerava:

a) da li je do sporazuma o priznanju krivice došlo dobrovoljno, svjesno i s razumijevanjem, kao i nakon upoznavanja o mogućim posljedicama, uključujući i posljedice vezane za imovinskopravni zahtjev, oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim

djelom, i troškove krivičnog postupka,

b) da li postoji dovoljno dokaza o krivici optuženog,

c) da li optuženi razumije da se sporazumom o priznanju krivice odriče prava na suđenje i da ne može uložiti žalbu na krivičnopravnu sankciju koja će mu se izreći,

d) da li je izrečena krivičnopravna sankcija u skladu sa stavom (3) ovog člana,

e) da li je oštećenom pružena mogućnost da se pred tužiocem izjasni o imovinskopravnom zahtjevu.

(7) Ako Sud prihvati sporazum o priznanju krivice, izjava optuženog unijet će se u zapisnik i nastaviti s pretresom za izricanje krivičnopravne sankcije predviđene sporazumom.

(8) Ako Sud odbaci sporazum o priznanju krivice, to će saopćiti strankama i braniocu i konstatirati u zapisnik. Istovremeno će se odrediti datum održavanja glavnog pretresa. Glavni pretres bit će zakazan u roku od 30 dana. Priznanje iz ovog sporazuma ne može se koristiti kao dokaz u krivičnom postupku.

(9) Sud će obavijestiti oštećenog o rezultatima pregovaranja o krivici."

Član 67.

Član 233. mijenja se i glasi:

"Član 233.

Razlozi za prigovor i odluka o prigovoru

(1) Prethodnim prigovorima se:

- a) osporava nadležnost,
- b) ističu okolnosti iz člana 224. stav (1) tačka d) ovog zakona,
- c) ukazuje na formalne nedostatke u optužnici,
- d) osporava zakonitost dokaza,
- e) zahtijeva spajanje ili razdvajanje postupka,
- f) osporava odluka o odbijanju zahtjeva za postavljanje branioca na osnovu člana 46. stav (1) ovog zakona.

(2) Ukoliko sudija za prethodno saslušanje usvoji prigovor iz stava (1) tačka d) ovog člana, odlučit će da se takav dokaz izdvoji iz spisa i vrati tužiocu.

(3) O prethodnim prigovorima odlučuje sudija za prethodno saslušanje koji ne može učestvovati u suđenju u roku od osam dana. Protiv rješenja kojim se odlučuje o prethodnim prigovorima žalba nije dozvoljena."

Član 68.

Iza člana 233. dodaje se novi član 233a. koji glasi:

"Član 233a.

Pretpretresno ročište

U toku priprema za glavni pretres sudija ili predsjednik vijeća može održati ročište sa strankama i braniocem da bi se razmotrila pitanja relevantna za glavni pretres."

Član 69.

U članu 239. u stavu (2) zarez i riječi: "utvrđivanja istine" brišu se.

Član 70.

U članu 248. u stavu (3) iza riječi "branilac" u prvoj rečenici dodaju se riječi: "ili je izabrao novog branioca".

Član 71.

Član 251. mijenja se i glasi:

"Član 251.

Nastavljanje odgođenog glavnog pretresa

(1) Ako se glavni pretres koji je bio odgođen drži pred istim sudijom odnosno vijećem, pretres će se nastaviti, a sudija, odnosno predsjednik vijeća ukratko će iznijeti tok ranijeg glavnog pretresa. Sudija, odnosno predsjednik vijeća može odrediti da glavni pretres počne ponovo.

(2) Glavni pretres koji je odgođen mora ponovo početi ako se izmijenio sastav vijeća ili ako je odgađanje trajalo duže od 30 dana, ali uz saglasnost stranaka i branioca vijeće može odlučiti da se u ovakvom slučaju svjedoci i vještaci ne saslušavaju ponovo i da se ne vrši novi uviđaj, nego da se koriste iskazi svjedoka i vještaka dati na ranijem glavnom pretresu, odnosno da se koristi zapisnik o uviđaju.

(3) Ako se glavni pretres drži pred drugim sudijom, odnosno predsjednikom vijeća, glavni pretres mora ponovo početi i svi dokazi moraju se ponovo izvesti. Izuzetno, ako se pretres drži pred drugim predsjednikom vijeća, uz saglasnost stranaka i branioca, vijeće može odlučiti da se ranije izvedeni dokazi neće ponovo izvoditi.

(4) U slučaju iz st. (2) i (3) ovog člana, sudija odnosno vijeće može bez saglasnosti stranaka i branioca, a po njihovom saslušanju, odlučiti da se iskazi svjedoka i vještaka, dati u ranijem pretresu, koriste kao dokaz ukoliko su svjedoci ili vještaci umrli, duševno oboljeli ili se ne mogu pronaći ili je njihov dolazak pred Sud nemoguć ili je znatno otežan iz drugih razloga."

Član 72.

U članu 253. stav (1) mijenja se i glasi:

"(1) O radu na glavnom pretresu vodi se zapisnik. Ako je glavni pretres sniman u skladu s članom 155. ovog zakona, prijepis preduzete radnje će se na opravdan zahtjev stranaka i branioca dostaviti strankama i braniocu najkasnije u roku od tri dana od preduzete radnje na glavnom pretresu. O opravdanosti zahtjeva odlučuje sudija, odnosno predsjednik vijeća."

Član 73.

U članu 259. iza stava (1) dodaje se novi stav (2) koji glasi:

"(2) Sudija, odnosno predsjednik vijeća poučit će optuženog da može dati iskaz u toku dokaznog postupka u svojstvu svjedoka i ako odluči da da

takav iskaz, da će biti podvrgnut direktnom i unakrsnom ispitivanju u smislu člana 262. ovog zakona, odnosno opomenut i upozoren u smislu člana 86. ovog zakona. U tom slučaju optuženi kao svjedok ne polaže zakletvu, odnosno ne daje izjavu. Sud će omogućiti da se o tom svom pravu optuženi prethodno konsultira s braniocem, a ukoliko nema branioca, Sud će pažljivo ispitati da li mu je branilac neophodan."

Član 74.

Član 260. mijenja se i glasi:

"Član 260.

Čitanje optužnice i uvodna izlaganja

(1) Glavni pretres počinje čitanjem optužnice. Optužnicu čita tužilac.

(2) Nakon čitanja optužnice, sudija, odnosno predsjednik vijeća upitat će optuženog da li je razumio njene navode. Ako sudija, odnosno predsjednik vijeća ustanovi da optuženi nije razumio optužnicu, ukratko će je izložiti optuženom na način koji mu je razumljiv. Nakon toga tužilac će ukratko iznijeti dokaze na kojima zasniva optužnicu.

(3) Optuženi ili njegov branilac mogu nakon toga izložiti koncept odbrane."

Član 75.

U članu 261. u stavu (2) tačka f) mijenja se i glasi:

"f) sve dokaze relevantne za izricanje krivičnopravne sankcije."

Član 76.

U članu 262. u stavu (1) u trećoj rečenici iza riječi: "od stranke koja je pozvala svjedoka" dodaju se riječi: "i pitanja u korist vlastitih tvrdjenja".

Član 77.

U članu 264. stav (1) mijenja se i glasi:

"(1) Oštećenog krivičnim djelom nije dozvoljeno ispitivati o njegovom seksualnom životu prije izvršenog krivičnog djela koje je predmet postupka. Nijedan dokaz koji se iznosi da bi pokazao ranije seksualno iskustvo, ponašanje ili seksualnu orijentaciju oštećenog neće biti prihvatljiv."

Član 78.

U članu 266. stav (2) mijenja se i glasi:

"(2) Tekst zakletve, odnosno izjave glasi: "Zaklinjem se - izjavljujem da ću o svemu što pred Sudom budem pitan govoriti istinu i da ništa od onoga što mi je poznato neću prešutjeti."

Član 79.

Član 268. mijenja se i glasi:

"Član 268.

Kažnjavanje za odbijanje svjedočenja

(1) Ako svjedok odbije da svjedoči bez opravdanog razloga i nakon upozorenja na posljedice, može biti kažnjen novčanom kaznom u iznosu do 30.000 KM.

(2) Ako i poslije toga odbije da svjedoči, može biti

zatvoren. Zatvor traje dok svjedok ne pristane da svjedoči, ili dok njegovo svjedočenje ne postane nepotrebno, ili dok se krivični postupak ne završi, ali najduže 30 dana.

(3) O žalbi protiv rješenja kojim je izrečena novčana kazna ili naređen zatvor uvijek odlučuje vijeće (član 24. stav (6) ovog zakona). @alba protiv rješenja o novčanoj kazni i zatvoru ne zadržava izvršenje rješenja."

Član 80.

U članu 270. stav (5) briše se.

U dosadašnjem stavu (6) koji postaje stav (5) riječi: "i bio unakrsno ispitan od suprotne stranke" brišu se.

Član 81.

U članu 271. u stavu (1) iza riječi: "od strane stranaka i branilaca" dodaje se zarez i riječi: "odnosno Suda".

Član 82.

U članu 272. stav (3) mijenja se i glasi:

"(3) Stranke, branilac i oštećeni uvijek se pozivaju da prisustvuju ispitivanju svjedoka ili izvođenju rekonstrukcije. Saslušanje će se provesti kao da se izvodi na glavnom pretresu, u skladu s članom 262. ovog zakona."

Član 83.

U članu 273. u stavu (1) iza riječi: "i mogu biti korišteni prilikom" dodaju se riječi: "direktnog ili" a iza riječi: "u odgovoru na pobijanje" dodaje se zarez i riječi: "nakon čega se prilažu kao dokazni materijal".

Iza stava (2) dodaje se novi stav (3) koji glasi:

"(3) Ako se u toku glavnog pretresa optuženi koristi pravom da nije dužan iznijeti svoju odbranu ili odgovarati na postavljena pitanja, zapisnik o iskazu optuženog koji je dat u istrazi može se po odluci sudije ili predsjednika vijeća pročitati i koristiti kao dokaz na glavnom pretresu samo ako je optuženi prilikom saslušanja u istrazi bio upozoren u skladu s članom 78. stav (2) tačka c) ovog zakona."

Član 84.

U članu 277. u stavu (2) riječi: "i mogu biti vremenski ograničena" brišu se.

Član 85.

U članu 280. u stavu (2) iza riječi "prijedloge" dodaje se riječ "tužioca".

Član 86.

U članu 283. tačka b) briše se.

Dosadašnje tač. c), d), e) i f) postaju tač. b), c), d) i e).

Član 87.

U članu 285. u stavu (2) riječi: "ne može naplatiti" zamjenjuju se riječima: "ne plati".

Član 88.

U članu 286. u stavu (2) iza riječi "stranaka" dodaje se zarez, a riječ "i" ispred riječi "branilaca" i riječ

"njihovih" brišu se.

Član 89.

U članu 297. u stavu (2) riječi: "za vrijeme pripremanja glavnog pretresa ili" brišu se.

Član 90.

U članu 302. iza riječi "spisima" dodaju se riječi: "i prijepisom zapisnika s glavnog pretresa".

Član 91.

U članu 305. dodaje se novi stav (2) koji glasi:

"(2) Na pismenu izradu odluke donesene na sjednici vijeća primjenjuju se rokovi iz člana 289. stav (1) ovog zakona."

Član 92.

U članu 314. u stavu (1) riječi: "tačka f) i j)" zamjenjuju se riječima: "tačka f), g) i j)".

Član 93.

U članu 315. u stavu (4) iza riječi "mjeseca" dodaje se zarez i riječi: "a u složenim predmetima najkasnije u roku od šest mjeseci".

Član 94.

U članu 317. stav (2) mijenja se i glasi:

"(2) Ako vijeće apelacionog odjeljenja ustanovi da je potrebno ponovo izvesti već izvedene dokaze u prvostepenom postupku, iskazi saslušanih svjedoka i vještaka i pismeni nalaz i mišljenje bit će prihvaćeni kao dokazi i mogu biti pročitani ili reproducirani ukoliko su ti svjedoci i vještaci prilikom svjedočenja bili unakrsno ispitani od suprotne stranke ili branioca, ili nisu bili unakrsno ispitani od suprotne stranke ili branioca iako im je to bilo omogućeno kao i u slučaju ako je to ovim zakonom drugačije određeno, te ukoliko se radi o dokazima iz člana 261. stav (2) tačka e) ovog zakona."

Član 95.

U Glavi XXIII. iza člana 317. dodaje se Odjeljak 1.a i član 317a. koji glase:

"Odjeljak 1a. žalba na drugostepenu presudu

Član 317a.

Opća odredba

(1) Protiv presude vijeća apelacionog odjeljenja dozvoljena je žalba u slučaju:

a) ako je vijeće apelacionog odjeljenja preinačilo prvostepenu presudu kojom je optuženi oslobođen od optužbe i izreklo presudu kojom se optuženi oglašava krivim;

b) ako je vijeće apelacionog odjeljenja povodom žalbe na oslobađajuću presudu na pretresu donijelo presudu kojom se optuženi oglašava krivim.

(2) O žalbi protiv drugostepene presude odlučuje trećestepeno vijeće sastavljeno od trojice sudija.

(3) Odredbe člana 309. ovog zakona primjenjivat će se i na saoptuženog koji nije izjavio žalbu protiv drugostepene odluke.

(4) Pred ovim vijećem ne može se održati pretres."

Član 96.

U članu 322. riječi: "člana 307. i 309." zamjenjuju se riječima: "člana 306., 307. i 309.".

Član 97.

U nazivu Glave XXIV. riječ "lijek" zamjenjuje se riječju "lijekovi".

Ispred naziva "Ponavljanje postupka" dodaju se riječi: "Odjeljak 1".

Član 98.

Iza člana 324. dodaje se novi član 324a. koji glasi:

"Član 324a.

Nepravo ponavljanje krivičnog postupka

(1) Pravomoćna presuda može se preinačiti i bez ponavljanja krivičnog postupka ako je u dvjema presudama ili u više presuda protiv istog osuđenog pravosnažno izrečeno više kazni, a nisu primijenjene odredbe o odmjeravanju jedinstvene kazne za djela u sticaju.

(2) U slučaju iz stava (1) ovog člana Sud će ovom presudom preinačiti ranije presude u pogledu odluka o kazni i izreći jedinstvenu kaznu. Za donošenje nove presude nadležan je prvostepeni sud koji je sudio u stvari u kojoj je izrečena najstrožija vrsta kazne, a kod istovrsnih kazni - sud koji je izrekao najveću kaznu, a ako su kazne jednake - sud koji je posljednji izrekao kaznu.

(3) Novu presudu donosi Sud u sjednici vijeća na prijedlog tužioca ili osuđenog, odnosno branioca, a po saslušanju protivne stranke.

(4) Ako su u slučaju iz stava (1) ovog člana prilikom izricanja kazne uzete u obzir i presude drugih sudova, ovjereni prijepis nove pravosnažne presude bit će dostavljen i tim sudovima."

Član 99.

U članu 330. u stavu (1) riječi u zagradi: "stav (6)" zamjenjuju se riječima: "stav (4)".

Član 100.

U članu 331. u stavu (3) iza riječi "postupka" dodaju se riječi: "na način iz člana 332. stav (2) ovog zakona".

Član 101.

U članu 332. u stavu (1) riječi: "Kad tužilac vrati spise" i zarez brišu se.

U stavu (3) riječi: "ili da se krivični predmet vrati u stanje istrage" brišu se.

Član 102.

U članu 334. stav (2) mijenja se i glasi:

"(2) Tužilac može zatražiti izricanje jedne ili više sljedećih krivičnopравниh sankcija: novčanu kaznu, uslovnu osudu ili mjeru sigurnosti: zabranu obavljanja određenih poziva, djelatnosti ili dužnosti ili oduzimanje predmeta, kao i mjeru oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom."

Član 103.

U članu 335. u stavu (3) riječi: "proslijediti je u daljnji

postupak, u skladu s ovim zakonom" zamjenjuju se riječima: "postupiti u skladu s članom 228. ovog zakona".

Član 104.

U članu 336. u stavu (1) iza riječi "optuženog" dodaju se riječi: "bez odgađanja, a najkasnije u roku od osam dana od dana potvrđivanja optužnice".

Iza stava (1) dodaje se novi stav (2) koji glasi:

"(2) Na saslušanju je potrebno prisustvo stranaka i branilaca. U slučaju njihovog nedolaska, bit će primijenjene odredbe čl. 245., 246. i 248. ovog zakona."

U dosadašnjem stavu (2) koji postaje stav (3) u tački c) riječi: "upoznati optuženog s dokazima" zamjenjuju se riječima: "pozvati tužioca da upozna optuženog o sadržaju dokaza".

Član 105.

U članu 337. stav (1) mijenja se i glasi:

"(1) Ako optuženi izjavi da nije kriv ili stavi prigovor na optužnicu, sudija će proslijediti optužnicu radi zakazivanja glavnog pretresa, u skladu s ovim zakonom. Glavni pretres bit će zakazan u roku od 30 dana."

Član 106.

U članu 342. stav (1) briše se.

U dosadašnjem stavu (2) koji postaje stav (1) riječ "organi" zamjenjuje se riječju "svi".

Dosadašnji stav (3) postaje stav (2).

Član 107.

U članu 349. u stavu (1) zarez i riječi: "niti se može vršiti video i audiosnimanje toka postupka" brišu se.

Član 108.

U članu 353. riječi: "protiv maloljetnika" zamjenjuju se riječima: "prema maloljetniku".

Član 109.

U članu 354. u stavu (1) riječi: "protiv maloljetnika" zamjenjuju se riječima: "prema maloljetniku".

U stavu (3) iza riječi "stana" dodaju se riječi: "i lica".

Član 110.

U članu 358. u stavu (2) riječi: "deset dana" zamjenjuju se riječima: "15 dana".

U stavu (4) dodaju se dvije nove rečenice koje glase: "Kontrolu opravdanosti pritvora vrši vijeće za maloljetnike svakih mjesec dana od dana donošenja zadnjeg rješenja o pritvoru. @alba protiv ovog rješenja ne zadržava njegovo izvršenje."

Član 111.

U članu 360. u stavu (1) iza riječi: "dopuni ili" dodaju se riječi: "izjaviti da odustaje od postupka i podnijeti prijedlog za obustavu postupka ili".

Član 112.

U članu 361. iza stava (2) dodaje se novi stav (3) koji glasi:

"(3) Vijeće može obustaviti postupak prema maloljetniku ili odlučiti da se postupak nastavi pred sudijom za maloljetnike."

Član 113.

U članu 364. u stavu (1) riječi: "o pripremama za glavni pretres" i zarez brišu se.

U stavu (4) riječi: "i proširenju optužbe" brišu se.

Iza stava (4) dodaje se novi stav (5) koji glasi:

"(5) Na ročište će biti pozvani: tužilac, maloljetnik, branilac, roditelj, odnosno staratelj maloljetnika, a o ročištu će biti obaviješten i može mu prisustvovati predstavnik centra za socijalni rad. Ovom ročištu obavezno prisustvuju tužilac i branilac maloljetnika. Ukoliko tužilac ili branilac neopravdano izostanu s ročišta, sudija za maloljetnike obavještava ured tužioca, odnosno advokatsku komoru."

Član 114.

U članu 388. u stavu (2) riječ "može" zamjenjuje se riječima: "je sposoban".

U stavu (3) riječi: "Sud će postupiti u skladu s članom 283. tačkom f) ovog zakona" zamjenjuju se riječima: "vijeće iz člana 24. stav (6) ovog zakona donijet će rješenje o obustavi postupka".

Član 115.

Član 389. mijenja se i glasi:

"Član 389.

Postupak u slučaju neuračunljivosti

(1) Ako je osumnjičeni učinio protupravno djelo u stanju neuračunljivosti i postoje zakonom određeni uslovi za određivanje prisilnog smještaja lica s težim duševnim smetnjama u zdravstvenu ustanovu, tužilac će u optužnici postaviti prijedlog da Sud utvrdi da je osumnjičeni učinio protupravno djelo u stanju neuračunljivosti, kao i da mu se privremeno odredi prisilni smještaj u zdravstvenoj ustanovi uz obavještavanje zdravstvene ustanove.

(2) Protiv osumnjičenog, odnosno optuženog iz stava (1) ovog člana na obrazloženi prijedlog tužioca može se odrediti pritvor iz razloga iz člana 132. ovog zakona. Ako je pritvor protiv osumnjičenog određen ili produžen, izvršava se u zdravstvenoj ustanovi i može trajati dok postoje razlozi iz člana 132. ovog zakona, ali ne duže od rokova iz čl. 135. i 137. stav (2) i (3) ovog zakona, odnosno pravosnažnog rješenja o privremenom određivanju prisilnog smještaja.

(3) Ako Sud nakon provedenog glavnog pretresa utvrdi da je optuženi učinio protupravno djelo u stanju neuračunljivosti, donijet će presudu kojom se utvrđuje da je optuženi učinio protupravno djelo u stanju neuračunljivosti i posebnim rješenjem će mu se privremeno odrediti prisilni smještaj u zdravstvenoj ustanovi u trajanju od šest mjeseci. Protiv rješenja dozvoljena je žalba u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.

(4) Po pravosnažnosti rješenja iz stava (3) ovog člana, tužilac će, u skladu s posebnim zakonom

kojim se regulira pitanje zaštite ovih lica, nadležnom sudu dostaviti obavještenje za pokretanje postupka o prisilnom smještaju teško duševno bolesnog lica u zdravstvenu ustanovu. Uz ovo obavještenje bit će dostavljena medicinska dokumentacija i pravosnažno rješenje o privremenom određivanju prisilnog smještaja u zdravstvenu ustanovu.

(5) Ako u toku glavnog pretresa izvedeni dokazi ukazuju da je optuženi počinio protupravno djelo u stanju uračunljivosti, smanjene uračunljivosti ili bitno smanjene uračunljivosti, tužilac će odustati od podnesenih prijedloga iz stava (1) ovog člana, nastaviti postupak i izmijeniti optužnicu. U slučaju kad se radi o smanjenoj ili bitno smanjenoj uračunljivosti, tužilac može predložiti izricanje mjere sigurnosti obaveznog psihijatrijskog liječenja, koja se izriče uz neku drugu krivičnopravnu sankciju.

(6) Ako Sud utvrdi da optuženi u vrijeme počinjenja djela nije bio u stanju neuračunljivosti, a tužilac ne odustane od prijedloga iz stava (1) ovog člana, Sud će donijeti presudu kojom se optužba odbija.

(7) Poslije podnošenja prijedloga iz stava (1) ovog člana, osumnjičeni, odnosno optuženi mora imati branioca."

Član 116.

U članu 391. u stavu (1) riječ "osuđeni" zamjenjuje se riječju "optuženi" a iza riječi "sigurnosti" dodaju se riječi: "i interesi morala".

U st. (2) i (3) riječ "Sud" zamjenjuje se riječima: "sudija, odnosno vijeće".

Član 117.

U članu 400. u stavu (3) riječi: "odrediti novi rok za ispunjavanje obaveze ili ukinuti taj uslov" zamjenjuju se riječima: "produžiti rok za ispunjavanje obaveze ili je zamijeniti drugom odgovarajućom obavezom ili osloboditi osuđenog ispunjavanja izrečene obaveze".

Član 118.

U članu 410. iza stava (6) dodaje se novi stav (7) koji glasi:

"(7) Organizaciju i troškove prijevoza osuđenog lica iz strane države snosi Ministarstvo pravde BiH."

Član 119.

U članu 412. stav (4) briše se.

Dosadašnji stav (5) postaje stav (4).

Član 120.

U članu 414. u stavu (2) riječ "predaje" zamjenjuje se riječju "izručenja".

Član 121.

U članu 415. u stavu (1) u tački b) riječi: "da nije u postupku traženja azila" zamjenjuju se riječima: "u momentu podnošenja molbe za izručenje nije podnio zahtjev za azil".

Član 122.

U članu 418. u stavu (1) iza riječi: "iz člana 416. ovog

zakona" dodaju se riječi: "na prijedlog tužioca," a riječi: "izdat će naredbu da se stranac pritvori" zamjenjuju se riječima: "će donijeti rješenje o određivanju pritvora".

Član 123.

U članu 420. u stavu (1) riječi: "sudiji za prethodni postupak" zamjenjuju se riječju "tužiocu".

Član 124.

Naziv članu 449. mijenja se i glasi: "Rješavanje predmeta primljenih u rad kod drugih sudova, odnosno tužilaštava".

U stavu (2) riječ "ti" zamjenjuje se riječima: "mjesno nadležni".

Član 125.

U predmetima u kojima je optužnica potvrđena do stupanja na snagu ovog zakona, postupak će se nastaviti po odredbama zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07 i 15/08), osim ako

su odredbe ovog zakona povoljnije za osumnjičenog, odnosno optuženog.

Član 126.

Ovlašćuje se Ustavnopravna komisija Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH i Ustavnopravna komisija Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH da utvrde prečišćeni tekst zakona o krivičnom postupku BiH u roku od 60 dana od dana objavljivanja ovog zakona u "Službenom glasniku BiH".

Član 127.

Nadležni organi Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine uskladit će svoje zakone o krivičnom postupku s ovim zakonom u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 128.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Izvještaj o predmetu: Šefik Alić

Predmet Suda BiH broj: X-KR-06/294

Prvostepeno Sudsko vijeće oslobodilo je 11.04.2008. godine Šefika Alića prema svim navodima optužnice kojom se teretio za zločine u Bosanskoj krajini.

Smatrajući da Tužilaštvo nije uspjelo dokazati nijednu od šest tačaka optužnice, prvostepeno Sudsko vijeće je oslobodilo Šefika Alića odgovornosti za zločine nad ratnim zarobljenicima.

Ovog bivšeg pomoćnika komandanta bataljona "Hamze" u sastavu Petog korpusa Armije BiH (ABiH) Tužilaštvo je teretilo da je u augustu 1995. godine učestvovao u zlostavljanju zarobljenih pripadnika Vojske Srpske Krajine, te da nije sproveo istragu i kaznio osobe koje su odgovorne za ubistva četiri zarobljenika. Prema navodima optužnice i iskazima svjedoka, ubistva je počinio arapski državljani Tewfik Al Harbi u vrijeme vojne operacije "Oluja", koju su na području Krajine provodile snage ABiH i jedinice iz Republike Hrvatske.

Sudsko vijeće smatra da Tužilaštvo nije uspjelo dokazati da je optuženi učestvovao u zlostavljanju zarobljenika, kao ni to da su "čuškanja i držanja zatvorenika za okovratnik" – što se na videozapisu snimljenom nakon njihovog hapšenja, ključnom dokazu Tužilaštva i Odbrane, vidi da Alić radi – nečovječna postupanja. Sadržaj videozapisa nije poznat javnosti s obzirom da je prikazivan na zatvorenim sjednicama. Također, smatra Sud, nije dokazano da je Alić učestvovao u ubistvima jer se iz iskaza svjedoka, ali i videozapisa, može vidjeti da je "upravo optuženi predao zatvorenike komandantu bataljona i otišao". "Tužilaštvo ne samo da nije dokazalo da je Alić bio na mjestu gdje su ubijeni zatvorenici nego nije dokazalo ni da je on bio obaviješten o tome", istakla je Minka Kreho, predsjednica Sudskog vijeća.

Sud je Alića oslobodio i komandne odgovornosti, navodeći da Tužilaštvo nije pružilo "nijedan dokaz" o tome da je optuženi znao za ubistva zarobljenika, te uz obrazloženje da Sud, u nedostatku dokaza, "odbija da nagađa o tome". "Iako je Alić bio odgovoran za zarobljenike, nije imao efektivnu kontrolu nad svojim potčinjenima. Sud smatra da je optuženi ispunio svoju dužnost kada je sproveo i predao zatvorenike. Tužilaštvo nije dokazalo ni da je postojala veza između Alića i Tewfika, kao ni to da ga je on mogao spriječiti", obrazložila je Kreho. Sudsko vijeće je ovom presudom zaključilo da je Alić bio pomoćnik komandanta bataljona "Hamze" po *ad hoc* osnovi, te da su tokom perioda navedenog u optužnici "vršene brze izmjene u komandnoj strukturi, nekad i svakodnevno".

Izricanjem oslobađajuće presude, Aliću su ukinute mjere zabrane koje mu je Sud izrekao u oktobru prošle godine, kada mu je odobreno da se brani sa slobode. Mjere zabrane su podrazumijevale zabranu sastajanja sa svjedocima i prisustva javnim okupljanjima na području Bužima i Bosanske Krupe.

Senad Kreho, jedan od branilaca Šefika Alića, tvrdi da nije iznenađen presudom, te da je vjerovao "da će Sud cijieniti dokaze". "Komentar Sudskog vijeća je sve rekao", kazao je Kreho novinarima nakon izricanja presude. Obje strane imaju pravo žalbe na ovu prvostepenu presudu.

Ovo je treća oslobađajuća presuda koju je izrekao Sud BiH.

Do sada je Zoran Janković pravosnažno oslobođen krivice za zločine u Zvorniku i Kalesiji, dok je Momčilo Mandić prvostepenom presudom oslobođen odgovornosti za zločine protiv čovječnosti i civilnog stanovništva počinjene na području Sarajeva i Foče.

Izvještaj o predmetu: Pekez i drugi

Predmet Suda BiH broj: X-KR-05/96-1

Prvostepeno Sudsko vijeće osudilo je 22.04.2008. godine Mirka (Špire) Pekeza, Mirka (Mileta) Pekeza i Milorada (Ljupka) Savića na ukupnu kaznu od 71 godinu zatvora za ratni zločin protiv civilnog stanovništva počinjen na području općine Jajce.

Ove bivše pripadnike Vojske Republike Srpske (VRS) i rezervnog sastava policije Državno tužilaštvo je teretilo da su 10. septembra 1992. godine, u sastavu naoružane grupe, učestvovali u sakupljanju i odvođenju Bošnjaka civila iz sela Ljoljići i Čerkazovići. Civilni su prvo odvedeni do mjesta Draganovac, gdje im je naređeno

da predaju sve vrijedne stvari koje imaju kod sebe, da bi potom bili odvedeni do ruba provalije u mjestu Tisovac, gdje su i strijeljani. Tom prilikom ubijeno je 23, a povrijeđeno četvero civila.

Smatrajući kako je Tužilaštvo uspjelo dokazati obje tačke optužnice, Sud BiH je prvooptuženog Mirka (Špire) Pekeza i trećeoptuženog Milorada Savića osudio na po 21 godinu zatvora, dok je drugooptuženi Mirko (Mileta) Pekez osuđen na 29 godina zatvora.

Zoran Božić, predsjedavajući Sudskog vijeća, obrazložio je kako je, na osnovu dokaza izvedenih tokom glavnog postupka, “van svake razumne sumnje” dokazano da postoji odgovornost za krivično djelo koje se navodi u optužnici.

“Neosporno je da su ubijene osobe bile civili, koji nisu bili naoružani i koji su se morali svakodnevno javljati na prozivke. Sud je bez sumnje utvrdio kako su optuženi bili saučesnici u ovom krivičnom djelu, a što su potvrdili i svjedoci Nurija Zobić, Zejna Bajramović i Omer Karahodžić, koji su preživjeli strijeljanje”, rekao je sudija Božić. U obrazloženju odluke, sudija Božić je rekao i kako je svjedok Nedeljko Jandrić, bivši načelnik Stanice javne bezbjednosti u Jajcu, tokom svoga svjedočenja potvrdio da su svi članovi rezervnog sastava policije bili naoružani automatskim i poluautomatskim puškama, koje su uvijek nosili sa sobom.

“Optuženi su učestvovali u ubijanju i pljačkanju civila iz Ljoljića i Čerkazovića i svi su bili svjesni kranje namjere, ili su to mogli kasnije predvidjeti. Ali, oni su prečutno pristali na to i pomogli da se zločin sprovede u djelo”, dodao je predsjedavajući Sudskog vijeća.

Sudsko vijeće je kao olakšavajuću okolnost pri izricanju kazne uzelo u obzir porodično stanje optuženih, dok je otežavajuća okolnost bio broj strijeljanih civila – 13 muškaraca i 10 žena – među kojima je bilo jedno dijete i tri maloljetne osobe. Smatrajući kako, s obzirom na imovno stanje, sada već osuđena trojka ne može plaćati troškove svoje odbrane, Sudsko vijeće ih je oslobodilo te obaveze.

Nakon izricanja presude, tužilac Mirko Lečić je kratko prokomentarisao da je zadovoljan visinom izrečene kazne. Slavica Čvoro, braniteljica prvooptuženog Mirka (Špire) Pekeza, nije željela davati bilo kakav komentar. Nebojša Pantić, advokat trećeoptuženog Milorada Savića, kratko je najavio da će podnijeti žalbu. Predrag Radulović, dodatni branilac najviše osuđenog Mirka (Mileta) Pekeza, izjavio je kako su “Sud i Tužilaštvo nezakonito izvršili trijažu odgovornih za ovaj zločin”.

“U situaciji smo da trojica od ukupno 11 njih koji su učestvovali u zločinu, možda najmanje krivih, dobijaju izuzetno visoke kazne zatvora, pri čemu ne želim da minimiziram težinu onoga u čemu su učestvovali. Smatram da je kazna trebala biti odmjerena prema individualnoj odgovornosti spram izvršenog zločina, a što Sud, po mom mišljenju, nije ispoštovao”, kazao je Radulović, dodavši da će podnijeti žalbu na presudu.

Izvještaj o predmetu: Fuštar Dušan

Predmet Suda BiH broj: X-KR-06/200-1

Nakon što je priznao krivicu i izrazio kajanje zbog učešća u zločinima počinjenim u logoru Keraterm, Sud BiH je 22.04.2008. godine proglasio Dušana Fuštara krivim i osudio ga na devet godina zatvora jer “nije iskoristio autoritet i spriječio zločine”.

“Sud smatra da je Dušan Fuštar kriv jer je znao za postojanje širokog i sistematskog napada, te je svojom ulogom doprinio tom napadu, koji je bio diskriminirajući prema Bošnjacima i Hrvatima. Fuštar nije iskoristio svoj autoritet i spriječio zločine u logoru Keraterm, i smatramo ga krivim jer je u svom činjenju i nečinjenju učestvovao u udruženom zločinačkom poduhvatu, zbog čega ga osuđujemo na devet godina zatvora”, obrazložio je odluku Šaban Maksumić, predsjedavajući Sudskog vijeća.

Po izmijenjenoj optužnici, na osnovu koje je sklopljen i sporazum, Fuštar je optužen za progon koji uključuje ubistva, premlaćivanja, šikaniranja, te držanje u zatvoru i zatvaranje Bošnjaka i Hrvata u logor Keraterm tokom 1992. godine.

U aprilu 2008. godine Fuštar je priznao krivicu i potpisao sporazum sa Tužilaštvom BiH, nakon čega je optužnica protiv njega izdvojena iz predmeta *Mejakić i ostali*, protiv kojih se pred Sudom BiH i dalje vodi proces zbog zločina počinjenih u logorima Omarska i Keraterm. “Fuštar je od kraja juna do 5. augusta 1992. godine bio vođa jedne od tri smjene straže, i u tom relevantnom periodu zatočenici su zlostavljani i premlaćivani. Na način da nije zaštitio zatočenike, Fuštar je doprinio sistemu progona i zlostavljanja”, obrazložio je Maksumić.

Prema iskazima svjedoka Tužilaštva BiH Fuštareva smjena je bila, obrazložio je Maksumić, “posebno teška za zatvorenike” i on je jednom prilikom u večernjim satima omogućio prozivku zatvorenika koji su potom ubijeni. Sud je u obrazloženju presude istakao da su pri odmjeravanju kazne uzeli u obzir “olakšavajuće okolnosti”, i to

“Fuštarevo javno kajanje, suradnju sa Tužilaštvom BiH, činjenicu da je porodičan čovjek i ranije nekažnjavan”.

Pri izricanju presude nije rečeno da će Fuštar svjedočiti protiv Mejakića i ostalih, niti protiv bilo koje osobe koja će u budućnosti biti optužena za zločine u prijedorskim logorima. Također, javnosti nije pojašnjeno na koji način je Fuštar surađivao sa Tužilaštvom u toku postupka. Fuštaru će se u izdržavanje kazne uračunati i period proveden u pritvoru od 2002. godine. Mejakić, Gruban, Fuštar i Knežević prebačeni su ih Haagu u maju 2006. godine na daljnje procesuiranje pred domaćim pravosudnim organima.

Za zločine počinjene u logoru Keraterm, u Haagu su osuđeni Predrag Banović (8 godina), Duško Sikirica (15 godina), Dragan Kolundžija (3 godine) i Damir Došen (5 godina). Kolundžija i Došen su bili vođe smjena straže, Banović je bio stražar, a Sikirica komandant obezbjeđenja.

Izvještaj o predmetu: Stupar Miloš i drugi

Predmet Suda BiH broj: X-KR-05/24

Sudsko vijeće Suda BiH izreklo je 29.07.2008. godine prvostepenu presudu za genocid kojom je sedmoricu bivših pripadnika policije osudilo na ukupno 284 godine zatvora, dok je četvoricu oslobodilo krivnje. Pred Sudom BiH nepravosnažno su na po 42 godine zatvora osuđeni Milenko Trifunović, Aleksandar Radovanović i Brano Džinić, na 40 godina osuđeni su Miloš Stupar, Slobodan Jakovljević i Branislav Medan, dok je Petru Mitroviću izrečena kazna u trajanju od 38 godina zatvora. Istom presudom krivnje su oslobođeni Velibor Maksimović, Dragiša Živanović, Miladin Stevanović i Milovan Matić, te im je ukinut pritvor odmah nakon izricanja presude.

Desetorica optuženih bili su pripadnici Drugog odreda Specijalne policije iz Šekovića, kojim je komandovao Miloš Stupar, dok je Milovan Matić bio pripadnik Vojske Republike Srpske (VRS).

Svih 11 optuženih terete se za učešće u strijeljanju više od 1.000 Bošnjaka u selu Kravica počinjeno 13. jula 1995. godine, nakon pada UN-ove zaštićene zone Srebrenica.

“Ako jedan zločin zaslužuje najveću kaznu, onda je to genocid, i to posebno ako je izvršen na ovakav način, sa velikim brojem žrtava. Ubijena je zaštićena grupa ljudi i to na način koji vrijeđa svako ljudsko dostojanstvo – zatvoreni u nehumanim uslovima. Optuženi su to iskoristili i pobili ih”, istakao je Hilmo Vučinić, predsjedavajući Sudskog vijeća.

Sudsko vijeće je sedmorku proglasilo krivima po tri od ukupno pet tačaka optužnice, te je neke navode Tužilaštva – poput toga da su “učestvovali u pljačkanju zarobljenih Bošnjaka” – odbacilo, jer za to “nije bilo dovoljno dokaza”.

Sudsko vijeće je utvrdilo da je ubijanju civila u Kravici prethodio incident u kojem je poginuo jedan pripadnik Specijalne policije, ali je odbacilo tvrdnje Odbrana da se radilo o “nužnoj odbrani”. “Svjedok S4 je naveo da je pucnjava trajala sat i po, te da se odvijala prvo u jednom, pa u drugom dijelu skladišta, a bila je praćena i bacanjem bombi. Teško da se pod ovakvim okolnostima može govoriti o nužnoj odbrani, imajući u vidu ovu osmišljenu i sistematičnu likvidaciju”, rekao je Hilmo Vučinić.

Sudsko vijeće također je utvrdilo da je u to vrijeme Miloš Stupar bio komandant Drugog odreda, što je Odbrana osporavala tokom čitavog postupka. “Bio je glavni komandant između vrhovne komande i operativaca na terenu. Nije dokazano da je znao da će njegovi ljudi počiniti zločin, ali je dokazano da je naknadno saznao, te nije poduzeo ništa da ih za to kazni”, istakao je Vučinić.

U obrazloženju presude Sudsko vijeće je istaklo kako nije utvrđeno da su optuženi učestvovali u udruženom zločinačkom poduhvatu, jer “Tužilaštvo nije dokazalo elemente ovakve krivične odgovornosti”. “Njihovu odgovornost je najbolje okarakterisati kao odgovornost neposrednih počinilaca. Nije neophodno da neposredni počinioči budu dio udruženog zločinačkog poduhvata. Dokazi nisu pokazali da su se oni dogovorili sa ostalima da počine to krivično djelo”, smatra Sudsko vijeće. Istovremeno, Vijeće je utvrdilo da je kod optuženih koji su proglašeni krivima postojala “posebna namjera za istrebljenje Bošnjaka iz Srebrenice”.

“Vidjeli su ranjene i iscrpljene muškarce koji su se predavali u hiljadama. Optuženi su znali da ubijanjem muškaraca u Kravici učestvuju u trajnom istrebljenju Bošnjaka iz Srebrenice. Kad je pucnjava prestala, Brano Džinić je počeo bacati bombe u hangar. Sve navedeno ukazuje na uloženi napor i istrajnost da niko u skladištu ne preživi”, istakao je Hilmo Vučinić i dodao da, iako se ne zna tačan broj žrtava, “sigurno je da su optuženi svjesno ubili stotine muškaraca”.

Ovo je prva presuda za genocid u BiH, a druga izrečena u procesima za zločine počinjene u toku rata u BiH. Prva je izrečena Radislavu Krstiću u Haagu 2004. godine, kada je osuđen na 35 godina zatvora.

Ovo su također do sada najviše izrečene kazne za zločine počinjene u ovom ratu, izuzev kazne koju je

Tribunal u Haagu izrekao Stanislavu Galiću za opsadu Sarajeva. Galić je osuđen na doživotni zatvor. Izricanju presude prisustvovali su članovi Udruženja "Pokret majki Srebrenice i Žepe", kao i porodice i prijatelji optuženih.

"Mislili smo da će svih 11 biti osuđeno. Iako mislim da je kazna prihvatljiva, teško smo podnijeli oslobađanje. Na ovo smo mi dugo čekali", kaže Sabra Kolenović, članica udruženja. Zumra Šehomerović, iz istog udruženja, istakla je da postoji "neki minimum zadovoljstva", te dodala da se nada da će "svi zločinci doći pred lice pravde i odgovarati za počinjene zločine".

Sudsko vijeće je donijelo i odluku kojom se svi optuženi oslobađaju materijalnih troškova, te odluku kojom se udruženje majki Srebrenice i oštećeni upućuju na parnicu.

Obje strane imaju mogućnost žalbe na ovu presudu.

Izveštaj o predmetu: Nikola Andrun

Predmet Suda BiH broj: X-KR-06/200-1

Na osnovu pažljive analize iskaza svjedoka, Apelaciono vijeće Odjela za ratne zločine Suda BiH izreklo je 19.08.2008. godine pravomoćnu presudu Nikoli Andrunu zbog zločina počinjenih tokom 1993. godine nad Bošnjacima u logoru Gabela. Apelaciono vijeće je u 12 tačaka optužnice proglasilo Andruna krivim za mučenje, te saučesništvo u mučenju i ubistvu počinjenom tokom 1993. godine u logoru Gabela. "Brojnost djela, nepotrebna okrutnost, činjenica da je bio zamjenik upravnika logora i da su mnogi zatočenici bili komšije, uticali su na donošenje ovakve presude", istakla je Azra Miletić, predsjedavajuća Apelacionog vijeća.

Andrun je oslobođen krivice da je početkom jula 1993. godine iz logora Gabela izveo više zatočenika, koje je potom odveo na ispitivanje u policijsku stanicu Čitluk, te ih zatim vratio natrag u logor i zlostavljao.

"Tužilaštvo BiH nije ponudilo dovoljno dokaza kojima bi potkrijepilo tvrdnje svjedoka da je Andrun učestvovao u ovom zločinu", kazala je Miletić.

Andrun je u decembru 2006. pred Sudom BiH nepravomoćno osuđen na 13 godina zatvora zbog učešća i saučesništva u ubistvu i mučenju, te nehumanom postupanju prema zarobljenim Bošnjacima tokom 1993. godine. Pravosnažnom presudom je osuđen samo za saučesništvo u ubistvu, mučenju i nehumanom postupanju. Tužilaštvo BiH i Odbrana su nakon izrečene presude uložili žalbe, da bi Apelaciono vijeće u septembru 2007. godine poništilo presudu i donijelo odluku da se suđenje obnovi.

"Na osnovu izvedenih dokaza, Vijeće je utvrdilo da je Andrun bio zamjenik upravnika logora Gabela, u kojem su vladali nehumani i surovi uslovi. Taj objekat je bio logor po svim svojim obilježjima", istakla je Miletić. Vijeće je, kako je kazala Miletić, cijeno "iskren, istinit i korektan" iskaz svjedoka Mirze Čolakovića, kojeg je Andrun u septembru 1993. godine okrutno zlostavljao u logoru Gabela. "Andrun nije bio primoran da čini zločine, ali je namjerno nanosio fizičku i psihičku patnju, koja je proizašla iz diskriminatorne osnove prema Bošnjacima. On je imao ovlaštenja da izvede zatvorenike, te su njegove radnje bile namjerne i smišljene", obrazložila je Miletić.

U obrazloženju presude Miletić je istakla da Apelaciono vijeće nije moglo "van razumne sumnje" utvrditi da je Andrun bio direktni izvršilac ubistva Hivzije Dizdara, ali je, na osnovu ponuđenih dokaza, utvrdilo da je bio "saučesnik u ubistvu". Dizdar je, kako stoji u presudi, izveden iz logora, a njegovi posmrtni ostaci su pronađeni 1996. godine u okolini Mostara. Izricanju presude prisustvovali su članovi porodice optuženog, kao i bivši logoraši iz Gabele te članovi njihovih porodica.

"Ne mogu kazati da li sam zadovoljan, ali žrtve nikada neće pronaći pravdu. Ova presuda je pozitivna zbog drugih, da ne čine zločine. Bitno je da postoji pravda i zakoni", kazao je Mirzo Čolaković, bivši logoraš. Suđenje Andrunu je počelo u junu 2006. godine ove godine. Andrun je prva osoba osuđena pred Sudom BiH za zločine počinjene u logoru Gabela u Hercegovini.

Napomena čitaocima: OKO objavljuje isključivo izvještaje o predmetima koji su pred Sudom BiH, Odjelom I za ratne zločine, u periodu od objavljivanja posljednjeg broja OKO Reportera za ratne zločine, okončani prvostepenom ili drugostepenom presudom. U ovom broju vam donosimo izvještaje o predmetima: Alić, Pekez i dr., Fuštar, Stupar i dr. i Andrun. Izvještaje je sačinila Balkanska istraživačka mreža, a više izvještaja možete pronaći na web stranici www.bim.ba (Balkanska istraživačka mreža, BIRN BiH). Članci su preuzeti uz saglasnost urednika.

Odsjek krivične odbrane (OKO) je odsjek krivične odbrane Ureda registrara Suda BiH čiji je zadatak da osigura najviše standarde odbrane tokom suđenja u predmetima ratnih zločina.

www.okobih.ba

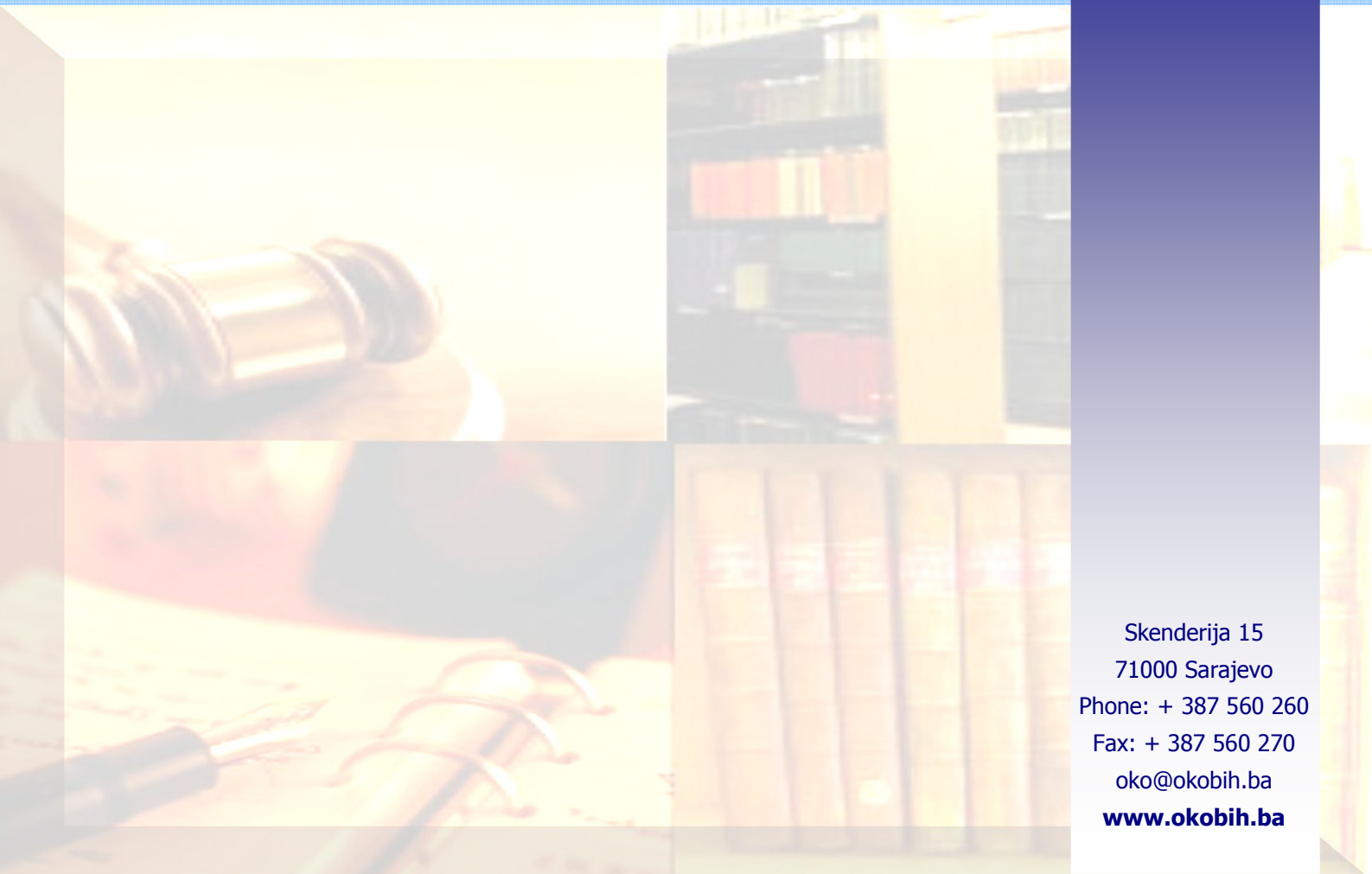

Одсек Кривичне Одбране
Odsjek Krivične Odbrane
CRIMINAL DEFENCE SECTION

OKO Reporter o ratnim zločinima

OKO Reporter o ratnim zločinima se objavljuje nekoliko puta godišnje i namjenjen je za informisanje o suđenjima za ratne zločine u jugoistočnoj Evropi, a posebno pred Sudom Bosne i Hercegovine.

Objavljen na jezicima naroda u BiH, Reporter će biti izvor informacija o pravnim dešavanjima na domaćim suđenjima, a sadržavaće i članke koji se odnose na specifične probleme koji se pojavljuju u praksi.

Skenderija 15
71000 Sarajevo
Phone: + 387 560 260
Fax: + 387 560 270
oko@okobih.ba
www.okobih.ba